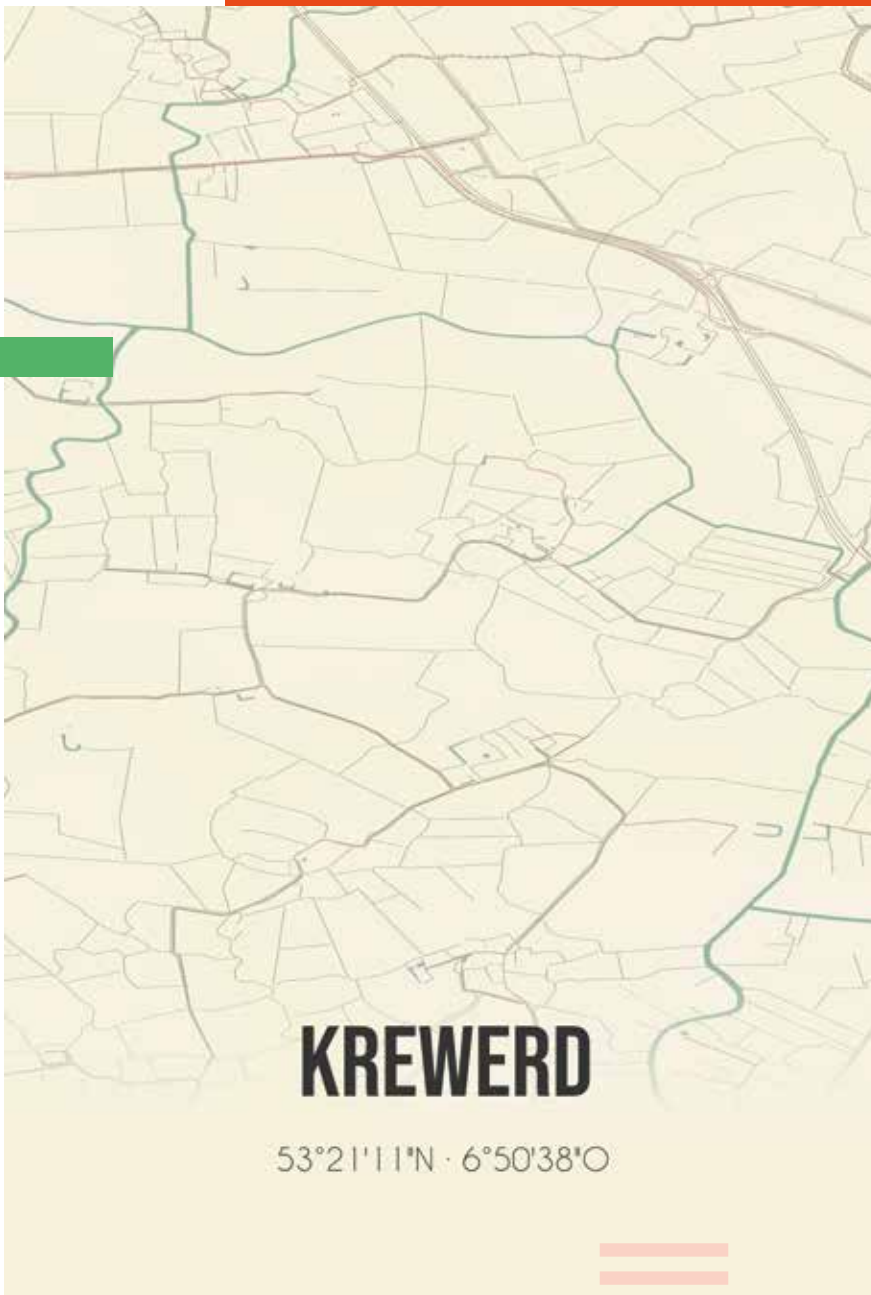

NIEUWSBRIEF

NR. 7

INHOUDSOPGAVE

1. **NIEUWS VANUIT HET COÖPERATIEBESTUUR**
2. *VERSTERKING: BOUWNIEUWS*
3. **INLOOPMIDDAGEN**
 - 3.1 De zes vragen aan de wethouder
 - 3.2 JBG aan het woord
4. **KALENDER 2024**
5. *ONDERZOEK M. VAN DER HEIDE*
6. **ESSAYS HANZEHOGESCHOOL**
7. **IMG**
8. *BEREIKBAARHEID*
9. **SLOTWOORD**

Experiment Krewerd

1.

NIEUWS VANUIT HET COÖPERATIEBESTUUR

Op donderdag 23 november hadden we een goede bewonersavond. Het ging over de energietransitie en de stand van zaken bij de versterking. Over het eerste onderwerp spraken we met de verantwoordelijk wethouder van de gemeente Eemsdelta, David de Jong. Hij wil geen groen gas oplossing voor de energiebesparing in Krewerd. We hebben hem duidelijk gemaakt dat groen gas een kosteloze overgang naar een energie neutrale woning mogelijk maakt. Dat uitgangspunt telt nog steeds. We hebben afgesproken dat met de gemeente wordt gekeken naar de mogelijkheden om het elektriciteitsnet te verbeteren. Want dat hapert nu al af en toe. En dat we verder gaan kijken naar groen gas of all electric oplossingen voor het dorp. Met inzet van de middelen die daarvoor door het rijk beschikbaar zijn gesteld.

We komen hierop terug.

Ben van Rein en Anuschka Groot hebben ons bijgepraat over de versterking. Met horten en stoten komt de boel in beweging. Ook de huizen met funderingsproblemen zijn nu ingediend. We hopen dat we het komend jaar veel meer activiteit kunnen zien met de woningen. Het wordt tijd.

Groet,

Willem Smink
Voorzitter Dorpscoöperatie Krewerd

BOUWNIEUWS BEWONERS

2.

VERSTERKING HIGHLIGHTS AFGELOPEN MAAND

Financiële perikelen opgelost

De financiële perikelen van de Tijdelijke Wet Groningen met betrekking tot de lopende bouwzaken op Kerkpad 1 zijn in overleg en met hulp van NCG opgelost.

Vanaf maandag 6-11 begonnen met EPA

Vanaf 6 november is JBG begonnen met het lopen van de EPA's en de opname van de B-delen

2-wekelijkse inspecties bij Kredo door Bedrijfsburo JBG

Genoten van de taart van Nini!

Zorgen bij onwonenden over trillingen die ontstaan bij potentiële sloop/nieuwbouw

Riet had een bananecake gebakken tijdens de inloopmiddag, deze was heerlijk!

De aanleg van de bouwweg ligt op goedkeuring te wachten van de gemeente.

EPA-opname - Full electric of Hybride

Vanuit de gemeente worden er in drie woningen een EPA-opname gedaan om te kijken naar het verschil in berekeningen tussen Full Electric en Hybride verwarming.

Uitwerken van de rapporten

Op dit moment gaat JBG verder bezig met het uitwerken van de rapporten. De eerste B-delen worden deze week afgerond en samen met de uitgewerkte maatregel 28 opgestuurd naar de NCG.

Inspectie dorps huis Kredo Bananecake gebakken door Riet

Experiment Krewerd

3.

INLOOPMIDDAGEN

MAANDELIJKS OP DONDERDAG VAN 14.00 - 16.30 UUR

Maandelijks op de donderdag zijn er van 14:00-16:30 uur inloopmiddagen. Tijdens deze inloop kunnen vragen worden gesteld aan JBG, Enablemi, IMG en de dorpscoöperatie over het bouwproces, verduurzaming en subsidies, materiële en immateriële schademeldingen en zaken met betrekking tot het experiment.

We zorgen ervoor dat er zitjes worden gemaakt, waar rustig een gesprek kan worden gevoerd, met een van de specialisten.

Terugblik

BEWONERSAVOND 23 NOVEMBER 2023

Deze bewonersavond stond in het teken van twee hoofdonderwerpen: **gemeente Eemsdelta over hun visie op de energietransitie in Krewerd, Godlinze en Holwierde en JBG met de laatste stand van zaken van de versterking.**

De bijeenkomst begon met een **woord van welkom** door voorzitter Willem Smink met een paar korte mededelingen.

- **Marieke van der Heide** doet al sinds een tijdje een onderzoek in Krewerd naar de onderlinge samenhang en cohesie. Op dit moment is ze hiermee in een afrondende fase en zal ze binnenkort het bestuur bijpraten over de resultaten.
- Het dorpscoöperatiebestuur heeft een oproep gedaan voor **nieuwe bestuursleden**. Inmiddels zijn hiervoor aanmeldingen binnengekomen. Het bestuur gaat alvast met deze mensen in gesprek en kijkt of ze alvast mee willen draaien in het bestuur
- Tijdens de nog te plannen **ledenvergadering** vindt er ook een bestuursverkiezing plaats.

GEMEENTE EEMSDDELTA OVER ENERGIETRANSITIE

In 2017 is door een grote groep bewoners uit Krewerd het plan gemaakt om Krewerd tijdens de versterking ook **aardgasvrij te maken**, waarbij een van de uitgangspunten was dat het de bewoners niets mag kosten. We hebben hiervoor samen met Godlinze en Holwierde subsidie gekregen van het ministerie om een **'aardgasvrije proeftuin'** op te zetten.

Nu we op het punt staan om deze plannen ook mee te nemen in de versterkingsmaatregelen, heeft de gemeente onderweg de **spelregels veranderd**. Het bestuur van de dorpscoöperatie en stichting Aardgasvrije Wierdedorpen heeft middels een brief aan de gemeente 6 vragen gesteld en hebben de wethouder daarom uitgenodigd om hierover uitleg te geven aan u als bewoners van Krewerd.

DE ZES VRAGEN AAN DE WETHOUDER

1. Kan de wethouder garanderen dat volgend jaar, als de eerste verstrekte woning gereed is in all-electric, deze aangesloten kan worden op het bestaande electranet ('s winters veel stroom trekken, 's zomers stroom terugleveren)?
2. Kan de wethouder garanderen dat als alle woningen in Krewerd over 3 jaar all-electric klaar zijn, ook in een strenge winter, de woningen warm zullen zijn? En dat in de zomer de geproduceerde stroom terug gegeven kan worden?
3. Kan de wethouder garanderen dat het uitgangspunt dat er voor de bewoner geen extra geld voor de energietransitie nodig is, overeind blijft? (denk aan de kosten voor vervangen van de cv-infrastructuur van radiatoren naar vloerverwarming, met de bijkomende kosten in de bouwkundige structuur van de woning, de mogelijkheid terug levering stroom).
4. Bewoners gaan investeren in zonnepanelen om te voldoen aan de grotere eigen vraag naar elektriciteit. Bij all-electric is de grote behoefte in de winter, terwijl de grote opwek in de zomer is. Kan de wethouder garanderen dat de zomerproductie niet teniet wordt gedaan omdat het net terug leveren niet aan kan?
5. Lage temperatuur verwarming vergt extra goede isolatie. In kleine woningen vergt isolatie aan de binnenzijde te veel van de beschikbare oppervlakte (het bed past er niet meer in, bijv.). Kan de wethouder garanderen dat bij noodgedwongen isolatie aan de buitenzijde de bewoner niet in de ambtelijke klem komt door de welstand, die afkeurt vanwege beschermd dorpsgezicht?
6. Tijdens de wedstrijd worden de spelregels top-down veranderd. Hoe gaat u om met de enorme inzet in uren van vrijwilligers in Krewerd en met geld van particulieren ingezette deskundigen, bottom-up, die nu teniet worden gedaan?

De gemeente is van mening dat een groen-gasoplossing niet de juiste route is voor het aardgasvrij maken van de dorpen en heeft het bestuur van Stichting Aardgasvrije Wierdedorpen in een brief gevraagd om na te denken over een andere oplossing dan groen gas en het liefst ook aardgasvrij. Voor met name Krewerd komt deze vraag op een ongelukkig moment, aangezien er nu concrete plannen worden gemaakt voor het verduurzamen van de woning en ook gekozen moet worden voor maatregelen in de woning.

Het huidige electriciteitsnet heeft onvoldoende capaciteit om genoeg stroom te kunnen leveren voor een all-electric-oplossing in Krewerd en de andere twee aangesloten dorpen Godlinze en Holwierde. Dat betekent dat Enexis meer capaciteit moet toevoegen. Echter, op dit moment staat Krewerd niet bovenaan de prioriteitenlijst.

De wethouder heeft toegezegd met Enexis in gesprek te gaan om Krewerd een hogere prioriteit te geven. Verder heeft het bestuur van Stichting Aardgasvrije Wierdedorpen een berekening laten maken van een woning in Krewerd voor zowel de oplossing met groen gas en een hybride warmtepomp en all electric. Voor deze woning blijkt de oplossing met de hybride warmtepomp budget neutraal te kunnen worden uitgevoerd, terwijl all electric nog vraagt om een forse investering (in beide gevallen zijn alle subsidies ook meegenomen). De gemeente geeft aan dat er een berekening zal worden gemaakt van meerdere woningen in Krewerd, zodat er een breder beeld ontstaat.

Op 4 december praat het bestuur van Stichting Aardgasvrije Wierdedorpen opnieuw met de gemeente om dit te vervolgen, waarbij de gemeente ook zal terugkomen op de gemaakte afspraken. Wanneer er meer nieuws is, zal het bestuur van de dorpscoöperatie hier bij u op terugkomen.

EPA's

Aanvankelijk werden de EPA's alleen voor de woningen die in de versterking zitten uitgevoerd, maar dit geldt nu ook voor de **potentieel sloop/nieuwbouwwoningen**. Het advies is om dit ook te laten doen, omdat het in **uw voordeel** is. Op dit moment zijn **23 woningen** onderzocht en de komende 2 weken zullen de resterende woningen ook worden bekeken. De volgorde waarin de woningen worden bezocht is willekeurig gedaan en er is gekeken naar de beschikbaarheid van de bewoners.

Op dit moment is het **eerste EPA-rapport binnen** en dit gaat nu naar de architect om de maatregelen in te passen in de bestaande plannen. Eveneens bespreekt JBG de EPA's met de NCG om te kijken hoe deze zo **efficiënt** mogelijk op kosten kunnen worden gezet.

Funderingsherstel

Alle onderzoeksrapporten liggen momenteel bij de NCG. Ben zit hier binnenkort om te kijken wanneer we **uitsluitsel** krijgen over de bedragen. Dat het zo lang duurt heeft te maken met de capaciteit van het aantal kostendeskundigen.

Overleg en afstemming met NCG/JBG

Er wordt **hard gewerkt** achter de schermen om alles rond te krijgen en dat is aan de buitenkant niet altijd zichtbaar. De funderingsonderzoeken, maatregel 28 en de Tijdelijke Wet Groningen hebben de afgelopen periode voor het **nodige oponthoud** gezorgd. JBG zit iedere twee weken met een groot comite van de NCG om tafel en wekelijks met een kleiner comite om alle zaken in Krewerd door te spreken.

Capaciteit aannemers

Naast de Delle zijn er meerdere aannemers betrokken bij Krewerd. Een aantal bewoners heeft zelf een aannemer aangedragen en dat is zeker mogelijk. Om de capaciteit te verzekeren heeft JBG nu contact met een **grotere aannemer**, zodat er capaciteit achter de hand is.

Bouwweg

De **vergunning** voor het aanleggen van de weg is aangevraagd. De gemeente heeft gevraagd om een archeologisch onderzoek uit te laten voeren op deze locatie en de NCG heeft aangegeven richting gemeente dat dit begin december afgerond is. Formeel heeft de gemeente **6 weken de tijd** om deze vergunning te beoordelen. De aannemer houdt intussen capaciteit vrij, zodat er direct kan worden gestart zodra de vergunning erdoor is.

Voedselbos bij tijdelijke woningen

Fons geeft aan dat er een subsidiepot is om een voedselbos aan te leggen bij de tijdelijke woningen. Dat is **niet haalbaar** op dit moment vanuit het dorp om daar ook nog mee bezig te gaan, omdat het al lastig is om voldoende vrijwilligers te vinden voor de begraafplaats en de dorpskas.

Vragen? Neem contact op met JBG!

Wanneer u behoefte heeft aan informatie over uw persoonlijke situatie, neem dan gerust contact op met Ben en Anuschka. Ben geeft aan: maak daar gebruik van! De contactgegevens van Ben en Anuschka staan achterin deze nieuwsbrief, onder het kopje '**bereikbaarheid**'.

4.

KALENDER 2024

LEDENVERGADERING 18 JANUARI 2024

Op donderdag 18 januari 2024 vindt er een ledenvergadering plaats in Kredo. Deze begint om 19:30 uur. De agenda en bijbehorende stukken worden voor die tijd gedeeld.

INLOOPMIDDAGEN

25 januari	23 mei	26 september
22 februari	27 juni	24 oktober
28 maart	25 juli	28 november
25 april	22 augustus	19 december

5.

ONDERZOEK M. VAN DER HEIDE

Een tijdje geleden is Marieke van der Heide gestart met een onderzoek in Krewerd naar de onderlinge verbondenheid en cohesie en daarmee is ze bijna klaar. Het onderzoek wordt niet in een rapport omgezet maar in een reeks bevindingen en aanbevelingen op papier aan het bestuur en binnenkort komt ze dit tijdens een bestuursvergadering toelichten.

De thema's die uit het onderzoek naar boven komen kunnen geanonimiseerd worden gedeeld met het dorp. Een van deze thema's is dat er bij een aantal bewoners behoefte is om meer collectiviteit en informatieuitwisseling in het experiment te krijgen. Wordt zeker vervolgd!

Hanneke Pot en haar collega Hiska Ubels van de Hanzehogeschool hebben een essay geschreven over Experiment Krewerd dat is gepubliceerd in het net verschenen literatuuroverzicht Inzicht in Impact van het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen.

Het is te vinden op de volgende website:
Stand van kennis 2023 | Kennisplatform (kennisplatformleefbaar.nl)

Het essay begint op pagina 362. Ook wordt het eerste onderzoeksrapport genoemd op pagina 127 en 179-182.

[LEES HIER HET HELE ARTIKEL](#)

7.

IMG

Snelle oplossing voor bewoners met een bezwaar tegen besluit fysieke schade

Bewoners die in bezwaar zijn gegaan tegen een besluit voor fysieke schade krijgen vanaf vandaag een keuze voorgelegd. Net als bij andere lopende dossiers, waarvoor later in december een keuzemogelijkheid wordt aangeboden, kunnen bezwaarmakers onder andere kiezen voor daadwerkelijk herstel.

Bezwaarmakers krijgen daarnaast vanwege het feit ze vaak al lang wachten, een extra aanbod. Met dit aanbod kunnen zo'n 3.000 bewoners die in bezwaar zijn gegaan tegen een besluit voor fysieke schade snel duidelijkheid krijgen.

[LEES HIER HET HELE ARTIKEL](#)

Update immateriële schade

Dit najaar is het IMG gestart met het uitkeren van aanvullende vergoedingen vanwege de verruiming van de regeling voor immateriële schade. Een groot deel van de Groningers die recht hebben op een (aanvullende) vergoeding, hebben daarover inmiddels bericht ontvangen.

In december zullen ook de eerste vergoedingen voor kinderen en jongeren worden uitgekeerd.

[LEES HIER HET HELE ARTIKEL](#)

Experiment Krewerd

8.

BEREIKBAARHEID

Versterking Bouwteam JBG (Ben van Rein & Anuschka Groot)

bouwproceskrewerd@gmail.com

Anuschka: 06-57020996/ A.groot@hetbedrijfsburo.nl

Ben: 06-53606221 / b.van.rein@hetbedrijfsburo.nl

Jullie eigen architecten

Telefoonnummer :

Mailadres:

Voor vragen over het bouwproces in Krewerd

Energietransitie Aardgasvrij Wierdedorpen (Yvonne Ossefort)

Telefoonnummer: 082- 301 9551

Mail: info@aardgasvrijewierdedorpen.nl

Voor vragen over subsidies en niet-technische vragen met betrekking tot verduurzaming

Energietransitie Invent (Marco Nekeman)

Telefoonnummer: 0593 - 541045

Mail: marco@invent.nl

Voor technische vragen met betrekking tot verduurzaming van de woning

Instituut voor Mijnbouwschade IMG (Addy Hooijer)

Telefoonnummer: 06 - 11379014

Mail: addy.hooijer@schadedoormijnbouw.nl

Voor vragen over materiële en immateriële schadevergoedingen

Onafhankelijk inwonersondersteuner Elsbeth Baas (Gemeente Eemsdelta)

Telefoonnummer: 06 - 22736153

Mail: elsbeth.baas@eemsdelta.nl

De onafhankelijk inwonersondersteuner kan ondersteuning bieden als er problemen worden ervaren op emotioneel, lichamelijk en sociaal gebied door de aardbevingen. Ze bieden een luisterend oor, ondersteunen je bij het vinden van oplossingen en zoeken samen met je naar antwoorden en, als het nodig is, naar hulpverlening.

Procesbegeleider Experiment Krewerd Jolanda Dijkhuis

Telefoonnummer: 06 - 45756577

Mail: info@jolandadijkhuis.nl

Voor vragen over Experiment Krewerd, de dorpscoöperatie en alle zaken waarvan niet helemaal duidelijk is waar ze thuis horen

Facturen indienen bij de NCG (depot)

Dit kan op twee manieren:

1. Mail : maak met de telefoon een foto van de factuur en stuur deze naar: depots@nationaalcoordinatorgroningen.nl

2. Post : Nationaal Coördinator Groningen | Afd: Depots/Team Financiële Administratie

Postbus 3006 9701DA Groningen

9.

SLOTWOORD BEN VAN REIN

In Krewerd, waar de wind vrij spel heeft over de uitgestrekte velden en de historische huizen getuigen van lang vervlogen tijden, is de sfeer dit jaar een mengeling van hoop, onrust en verandering geweest.

Het nieuws over de versterking, sloop en nieuwbouw van woningen, de Tijdelijke Wet Groningen, funderingsherstel en Maatregel 28 heeft als een schaduw over Krewerd gehangen. De huizen, met hun karakteristieke gevels, dragen niet alleen de geschiedenis van het dorp, maar ook de zorgen van de bewoners. Het is een tijd van onzekerheid en aanpassingen, waar de Nationaal Coördinator Groningen koerswijzigingen heeft doorgevoerd, en waar de impact op de lokale bevolking voelbaar is.

In het midden van deze uitdagingen heeft Bedrijfsburo JBG zich ingezet om de gemeenschap te ondersteunen. We werken samen met lokale autoriteiten, de Nationaal Coördinator Groningen en aannemers om de veranderingen zo soepel mogelijk te laten verlopen, met oog voor de unieke kenmerken van Krewerd.

Tijdens deze kerstperiode willen we niet alleen stilstaan bij de fysieke veranderingen, maar ook bij de menselijke kant van het verhaal. Het dorp heeft te maken met ziektes en andere situaties die de gemeenschap raken. Wij zijn en voelen ons betrokken bij de bewoners en hun familieleden die dit moeten ondergaan en proberen daar waar mogelijk de helpende hand te bieden.

Terwijl we streven naar een gezondere toekomst voor Krewerd, is het belangrijk om de geest van de feestdagen te omarmen. Moge de warmte van vriendschap en de hoop op een betere morgen de harten van de dorpsbewoners vullen. Namens Bedrijfsburo JBG wens ik iedereen in Krewerd Prettige Kerstdagen en een voorspoedig 2024. Samen staan we sterker, en met elke uitdaging komt ook de kans op vernieuwing en groei.

Ben van Rein

Technisch Manager

Bedrijfsburo JBG

